

לדעת עליון, ואין בין דעתם לדעת השם והקב"ה אלא דברים בג"ל. והמשה דברים, היא היא דעת השם והקב"ה והולדתו. וזה (בדעות טו): שלשה דברים מרחיבין דעתו של אשה וזה ודירה (כלים). אשה, הינו החמר מבנה בעל שניתן לו חמר כמנוג כמנוג השנה, שיהא ראוי לקבל שכל נאה, הינו הנראה, כמאמר (שבת לאו): חבל על קאן דל דרחא, כי צריך שיהא וראת חטאו קודמת להקב"ה וכלים, הינו תלמידים הנזנים שנקבלו ממנו, וכשיש לו חכמות, יכול לבוא לשלמות הדעת. ואלו הן המשה שנקבל מדעו מן מדענו. הראשון - שפמדעו האחד יודע רבות, ואין רבוי במדעו. השני - יודע הדברים קדם ה' אפלו בשאין להם הויה כלל. והשלישי - שפמדעו מקיף שאין להם תכלית. והרביעי - שאין שני בידעתו, ואין בשני דבר דבר, ואחר כך שוב פעל. והחמישי - שיש אין מוציא הדבר מאפשרותו! עד כאן לשונו ויל. והא לך שניה שכתבתי בעצמי קצת מזה כפי מה ששמעתי **בשארם** וזכה לשלמות הדעת, הינו שזוכה לדעת שאין לאדם לידע יותר, או יש הפרש בין דעת האדם בשלמות השם והקב"ה בחמש בחינות, והם מפרשים בספרים. וצריך להשתדל שנייע לשלמות הדעת, מה שאי אפשר לאדם יותר, ולא יהיה הפרש בין דעתו לדעת השם והקב"ה רק בחמשה דברים אלו, שאילו חמשה דברים אי אפשר לשכל אנושי לידע אם לא מי שהוא למעלה ממין אנושי. אך לזכות לשלמות הדעת הוא עליידי גרים, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה הרבה למדתי מדבנותי, ומתלמידי יותר מכלם; כי עליידי אחד מקשה ושואל, כי כל אחד יש לו מניעה לעבודת הקב"ה, וצריך להשיב לכל אחד על שאלתו, עליידיה יש דעתו, ועליידיה וזכה לבנים, כי קפון אינו מוליד, כי אין דעת השלם, אך בשזוכה לדעת השלם וזכה לבנים. ועל פאברתם, שהוא היה מגיד אנשים ושרה מגידת נשים וכדו' עליידיה וזכה לשלמות הדעת, שלא היה הפרש בין דעתו לדעת השם והקב"ה, אלא אלו חמשה דברים, ועליידיה וזכה לה"א הג"ל. ועל-כפן אברם אינו מוליד, אברתם מוליד וזכה להולדתו, כי עליידי שלמות הדעת, שהוא בחינת ה', וזכה להולדתו.

נד

ויהי מקץ שנתים ימים וספרעה חלם והנה עמר על תיארתי
והנה מן היאר-עלת שבע פרות וכו': (בראשית מא)
"אלפי נדלת מאד, הוד ותרר לבשת. עמה אור
בשלמה נוסח שמים ביריעה: (תהלים קד)

א כי צריכין לשמר מאד את הזכרון, שלא יפל לשכחתו
בחינת מיתת הלב, ועקר הזכרון הוא לזכר תמיד
בעלמא דאתי, שלא יהיה ברעתו, חס ושלום, שאין עולם
אלא אחד, ועליידי מה שפמדק מחשבתו בעלמא דאתי,
עליידיה געשה יחוד ה' אלפי הג"ל. (כי ה' אלפים הוא
בחינת שם מלא, שהוא בחינת עלמא דאתי, כמובא, וכו')

עם נפשו, כי עליידי ההתבודדות הג"ל וזכה לבחינת כפול, עד
שנקבל נפשו בחיוב המציאות, ועליידיה וזכה כל העולם עם
נפשו בחיוב המציאות כג"ל, ונעשה נפשו וכל העולם בבחינת
מחויב המציאות כג"ל, וזתו: הרי זה מחויב כנפשו כג"ל: והא
לך לשון רבנו זכרנו לברכה מהותה הוואת, שכתבה בתכלית הקצוה.
וזהו הקהלה בדרך יחיד, הנעור בלילה וכו'. דע, שעקר הכפול,
שאדם כפול ישותו ונעשה און, ונקלל באחרות השם והקב"ה,
אין זה אלא עליידי התבודדות. והתבודדות צריך מקום וזמן
מיוחד, שלא יבלבלו אותו המונעים. והזמן הוא בלילה, הינו:
הנעור בלילה, שאין הכל ישנים. והמקום הוא בדרך יחיד, ולא
בדרך הרבים, שלא יפסיקו עובדי דרכים, אלא דוקא בדרך
שאין רבים הולכים שם, שם ילך והתבודד, והינו: והתבודד
בדרך יחיד, ואין יכול לפנות לבו מכל כול, ויכול לבוא לכפול
כל הישות, והינו: והמסנה לבו לבטלה, ואין בשנתכפול לגמרי,
אין הוא נקלל באחרות השם והקב"ה, ואין הוא בא לבחינת מחויב,
כי הקדוש-ברוך-הוא מחויב המציאות, וכל הדברים הם אפשר
המציאות, וכשנתכפול ונקלל באחרותו, אין הוא יוצא מבחינת
אפשר, ונקלל במחויב, וזה בחינת: הרי זה מחויב כנפשו:

גם זה לשון רבנו זכרנו לברכה:

נג

עקר הולדה מלוי כה"א בבחינת (בראשית טו): הא לכם זרע,
ואברתם ושרה לא תולידו, עד שהגיעו לה"א הוואת .
כי עקר הולדה - עליידי הדעת, בבחינת (שם ט): וזרע אדם
וכו', וקפון אינו מוליד (מורה נבוכים). ועקר הדעת, הינו שישתמש
ברעתו, הינו שיוציא את שכלו מכה אל הפעל, כי גם לקפון
יש דעת, אבל אצל הקפון עדין הדעת ככה ולא בפעל, כי לא
השתמש ברעתו, ולא הוציא אותו מכה אל הפעל, ומי שהוא
שלם ברעתו, שהוציא אותו מכה אל הפעל, והשיג ברעתו מה
שאפשר לדעת האדם להשיג ברעתו, אין הוא קרוב לדעת
הקדוש-ברוך-הוא, ואין חלוק בין דעת האדם לדעת השם והקב"ה,
אלא חמשה דברים, כמובא, ואין דעתו יונק מדעת השם והקב"ה,
שהיא בחינת ה"א, ואין מוליד: ולהשלים את דעתו, שיהא
שלם ברעתו, אי אפשר אלא עליידי עסק, שעוסק עם בני-אדם
לקרנם לעבודת השם והקב"ה, עליידיה ושלם דעתו, כי הם
מסדרין דעתו, בבחינתו. ומתלמידי יותר מפלן (שבת טו) ובשכיל
זה תלמידים וקראים בנים. (ספרי פ' ואתחנן עם ואתחנן לכוהן, כי עליידים
בא התולדת, ובשכיל זה אברתם ושרה סרחו את עצמן לגיד
גרים; כי עליידיה השלמו דעתם ונתקדשו להא הוואת, הינו
לדעת השם והקב"ה וזכה לבנים; כי עליידי גרים נתגדל דעתם,
בבחינתו ומתלמידי יותר מכלם, אבל מי שאין שלם ברעתו,
והוא רחוק מדעת האדם, כל-שכן מדעת השם והקב"ה, שהוא
בחינת ה"א, ואין הוא קפון ואין מוליד: וזה הפעם שהצדיקים
מגיעים את עצמן, ורודפים אחר בני-אדם לקרנם לעבודתו
והקב"ה, אין זה כדי להרבות בבונם, חס ושלום, אלא כדי
להשלים דעתם, בבחינתו: ומתלמידי יותר מכלם, ובשכיל זה
בדי הצדיקים לפקד עקרות, כי הם שלמים ברעתו, וקרובים

שיש עבודה גבוה מאד, שהוא קדשה גבוה ממנה, וצריך לעבד השם ותפוד באותן העבודות והקדשות הגבוהות מזה. והינו שאפלו הצדיק והחכם, שיש לו מח גדול, עד שיכול להבין את הרמזים שהשם יתפוד מרמז לו בכל דבר בכל יום, אפלו בעסקי חל, ועל ידי זה הוא יכול לעבד את השם ותפוד בכל הדברים שבעולם, אפלו בעסקי חל, ואם יבין ירצה, חס ושלום, לעסק רק בזה, והינו בעסקי חל, מאחר שהוא יודע הרמזים שיש בהם, ויכול להתקרב לעבודת השם ותפוד על ידם. אבל באמת אינו כן, כי אסור להתקרב בעסקי העולם הזה, אפלו למי שיודע ומבין הרמזים הנ"ל, מחמת שני הטעמים הנ"ל: א' מחמת שזאת העבודה בעסקי העולם הזה הוא מקום מסכן מאד וכי' כנ"ל, והב' מחמת שיש קדשה ועבודה גבוה מזה, והינו קדשת התורה והמצוות, ועל יבן אפלו מי שיודע הרמזים הנ"ל, הוא צריך להסתפק, להסתפק מזה העולם בהקדמות לבר כנ"ל. וההסתפקות הוא בחינת: עומה אור בשלמות, והינו בחינת אור מלא, כי הרשעים, שאין להם ההסתפקות, בבחינת (סע ט) ובסוף רשעים תחסרו; אצלם מארת חסר, בבחינת (סע ט) מארת ה' בבית רשע; אבל בצדיקים, שיש להם ההסתפקות, בבחינת: צדיק אכל לטבע נפשו (סע ט); אצלם הוא אור מלא, בבחינת (בראשית ט): וירא אלקים את האור כי טוב - אין טוב אלא צדיק, שנאמר (ישעיה ט): אמרו צדיק כי טוב (יוסא לח). [אפלו מזה ההסתפקות גופה צריך להפריש ממנו לצדקה, וזה בחינת: נוטה שמנים ביריעה, כי ארון הכרית, שהוא בחינת עני, היא מסת היריעה, והיריעה משפיע לארון הכרית, וזה בחינת צדקה. [פרוש, כי על ידי צדקה משפיע הנוחן להמקבל, על ידי זה נעשה יחוד צדיק וכנסת ישראל, שבחינת צדיק משפיע לכנסת ישראל, שנהו בחינת השפעת היריעה לארון הכרית, בחינת: נוטה שמנים ביריעה, כנ"ל].

ג. והמונח, שאין להם זה השכל להעמיק בכל זה, להבין הרמזים כנ"ל, נעשה אצלם כל זה ממילא, על ידי שנה וציצית ותפלין ותורה ותפלה ומשא ומתן. כי השנה היא בחינת לארבעה מתשבתא בעלמא דאמי בכלליות כנ"ל, בחינת ה' אלפי הנ"ל, כי בשעת שנה הנשקפה עולה לעלמא דאמי, וציצית ותפלין הם בחינת גרלת מאד. כי תפלין הם בחינת הגדלת השכל הנ"ל. (כי תפלין הם בחינת מחין, כידוע, והינו בחינת הגדלת השכל להבין כל הרמזים שפרמזו לו השם ותפוד בכל יום כנ"ל), וציצית הוא בחינת העצמות הנ"ל, שהוא בחינת מאד הנ"ל, כי תבלת פרסוי דרינא (כיש סוחר שלח לו דף בער), שהוא בחינת עצמות. ועל יבן ציצית קודם לתפלין, בבחינת (סדרה שירים ט): שמואלו תחה לראשי; ואחר כך: וימינו תחבננו, [כי שמואל הוא בחינת דין, בחינת עצמות, שהוא בחינת ציצית כנ"ל, ומין הוא בחינת מחין, בחינת תפלין כנ"ל]. ותורה הוא בחינת ההסתפקות הנ"ל, כי התורה היא בחינת עין החיים, דמיון לכלא בה, והינו שיש לכל אחד די ספוקי ממנה, ומצא, שהיא בחינת ההסתפקות. ונסתבלמור

בסמא משפטים דף צח על פסוק זה: ה' אלפי - דא שרותא דמהמנותא, סליקו דמחשבה בעלמא דאמי):

ובחינת ה', לזכר תמיד בעולם הבא, והינו לארבעה מחשבתה בעלמא דאמי, הוא בכלליות ובפרטיות. זאת - כך ראוי להיות מנהג ראוי השם: תכף בפקר בחינתו, שיתחיל שום דבר, וזכר מד בעלמא דאמי, ואחר כך ה' אתה בפרטיות. כי כל העולם הזה הוא התלבשות מדרגות המונות של הקדשות, והינו בחינת רגליו של הקדשה, בבחינת (סע ט) והארץ הם רגלי, אף שגם מדרגות העליונות של ספר, יש מהם גסרן התגלות בעולם הזה, אך שאין התגלות ה' בשום גוה העולם, כי אם הארה שמתיר בבחינת רגליו, בחינת רגליו מתגליו בעצם גוה העולם, וכל יום יש בו עובדה דבור ומעשה, והקדושי ברוך הוא מצמצם אלקותו מאין עד אין תכלית, עד גדרת הפרקו של עולם הנשמי שעומד לו ומזמין לו לכל אדם מחשבה דבור ומעשה לפי היום ולפי דם ולפי המקום, ומבליש לו גזאת המחשבה דבור ומעשה, ומין לו רמזים פרי לקרבו לעבודתו. כן צריך להעמיק עמיתו בזה, ולהגדיל בוחו, ולהבין מהו הרמזות בפרטיות, ובשם גזאת המחשבה דבור ומעשה של זה היום, שהמין לו ויתפוד, הו מלאכה או משא ומתן, וכל מה שמומין לו השם ותפוד בכל יום, צריך להעמיק ולהגדיל מחשבתו בזה, פרי להבין רמזותיו של השם ותפוד:

ההתגלות השכל בזה צריך להיות בטה, שלא יצא מבול הקדשה, רק לפי שכל אנשי שלו כן גדיל המחשבה בזה, וכל לא יסתבל בזה למעלה ממדרגתו כי במלא מקד אל תדרש (סע ט) וזה: גרלת מאד, הוד ותדר לבשת. והינו שיוצא לקח דבר מזה העולם, כי רגליו הם בחינת נצח והוד, הוא בחינת הוד ותדר לבשת, שהם בחינת הוד ותדר, וכמו שכתוב בספר הנ"ל: הוד ותדר לבשת, אלן פרי ערבות וכו', עני שם, שהם בחינת נצח והוד, בחינת רגליו, כידוע: וזה: ובעצמות. וזה: מאד, שהוא כנרא דשמאלא, שפמנו העצמות. [כמו שכתוב בספר שם: מאד, דא הוא סגרא דשמאלא].

אפלו מי שיודע ומבין בזה, והינו שזוכה להבין הרמזים שפרמזו לו השם ותפוד בכל דבר, ואם יבין ירצה לעסק רק והינו שיעסק רק בעסקי העולם הזה, מאחר שהוא מבין רמזים שהשם ותפוד מרמז בהם, אך באמת אינו כן, כי צריך להם שיהיה לו ההסתפקות, להסתפק מזה העולם רק בטה ריד לו בהקדמות מזה העולם. וזה מחמת שני טעמים: א' מחמת שזאת הקדשה, התלבשת בעסקי העולם הזה, הוא בחינת רגליו, והיא קדשה גבוהה, בבחינת (יהלים סט): עין עקבי וספוני מקלפות מסבבין אותה תמיד, ורוצין לינק מהם, על יבן הוא מקום מסכן, כן צריך להסתפק רק בהקדמות. ועוד, מחמת